

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.IV.37.354/2025/12.

A tanács tagjai: Dr. Sugár Tamás a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos előadó bíró

Dr. Balogh Zsolt bíró

Dr. Bögös Fruzsina bíró

Dr. Dobó Viola bíró

A felperes: Felperes1

Cím2

A felperes képviselője: Wolf Theiss Faludi Ügyvédi Iroda

Dr. Faludi Zoltán ügyvéd

Cím6 és

Wallacher Ügyvédi Iroda

Dr. Wallacher Lajos ügyvéd

Cím5

Az alperes: Vas Vármegyei Kormányhivatal

Cím1

Az alperes képviselője: Dr. Gorell András Bálint kamarai jogtanácsos

A per tárgya: fogyasztóvédelmi ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Győri Törvényszék 1.K.701.352/2024/8. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 1.K.701.352/2024/8. számú ítéletének a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi és e körben az eljárt bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felek a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségeiket maguk viselik.

A 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 6/2022. (I. 14.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Árrendelet) hatálya alá tartozó felperes Cím7 szám alatti „Névl” nevű kereskedelmi egységében (a továbbiakban: üzlet) a 2023. május 16. napján megtartott ellenőrzés során a csirkemell hatósági áras termék adott napi készleten lévő mennyisége kevesebb volt, mint az érintett termékeknek a hét adott napjára vonatkozó, 2021. évi átlagos napi, a kereskedőnél készleten lévő mennyisége.

[2] Erre tekintettel az alperes a 2023. augusztus 1-jén kelt VA/KMEMFF-FVO/472-4/2023. számú határozatával a felperest 8.000.000 forint fogyasztóvédelmi bírság

megfizetésére, valamint arra kötelezte, hogy az Árrendelet 1. mellékletében meghatározott termékeket az Árrendelet által előírt mennyiségben kínálja eladásra. Az alperes a határozatát az Árrendelet 2. § (1) bekezdésére, 3. §-ára, a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 47. § (1) és (4) bekezdésére, valamint a közigazgatási szabályszegések szankciójáról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankciótv.) 9. § és 10. § (1) bekezdésére alapította.

A felperes keresete és az alperes védírata

[3] A felperes keresetében az alperesi határozat megsemmisítését kérte és az alperesnek a közigazgatási tevékenység jogsértő következményének elhárítására, ezen belül a bíróság visszafizetésére és ezen összeg után 2023. május 25-től a kifizetés napjáig minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része mértékű kamat megfizetésére való kötelezését indítványozta.

[4] Kiemelte, hogy az alperesi határozat semmis a döntéstervezetek előzetes, Igazságügyi Minisztériummal történt egyeztetése miatt, továbbá hivatkozott az alkalmazott jogszabály uniós jogba és Alaptörvénybe ütközésére is. Kérte az Árrendelet alkalmazásának mellőzését. Állította, hogy az alperes tévesen értelmezte az Árrendelet előírásait, miután a felperes jogszabálysértést nem követett el. Álláspontja szerint az ügyben a bíróságnak figyelemmel kell lennie az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) 2024. szeptember 12-én kelt C-557/2023. számú ítéletére (a továbbiakban: EUB ítélet).

[5] Az alperes védíratában a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperes keresetének elutasítását kérte.

A jogerős ítélet

[6] Az eljáró bíróság jogerős ítéletével az alperes támadott határozatát megsemmisítette, továbbá az alperest 8.000.000 forint és ennek 2023. augusztus 25. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamata 15 napon belüli megfizetésére kötelezte. Az felhívta az EUB ítéletet, amely egyértelműen állást foglalt arról, hogy az uniós joggal, így a 2021. december 2-i (EU) 2021/2117 európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (a továbbiakban: KPSZ rendelet) ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely kötelezi a kereskedőt, hogy bizonyos mezőgazdasági terméket hatósági áron és meghatározott mennyiségben értékesítsen és ezen kötelezettség megszegése esetén kötelezően bírság kiszabását írja elő. Rögzítette, ha valamely kérdésben az EUB állást foglalt, attól a nemzeti bíróság nem térhet el, még akkor sem, ha a nemzeti jog azzal ellentétes. Ilyenkor ez utóbbi jogszabályi rendelkezést félre kell tenni.

[7] A jogerős ítélet szerint az alperes által alkalmazott Árrendelet és annak a hatósági ellenőrzéskor hatályos 2. § (1) bekezdése ellentétes a KPSZ rendelettel, mivel a kereskedőt a hatósági áras mezőgazdasági termékekből meghatározott mennyiség árusítására kötelezte. Ebből következően az a rendelkezés is ellentétes a KPSZ rendelettel, amely a jogszabály által előírt készlet folyamatos kiszolgáltatását írja elő a kereskedő számára, tehát az alperes az uniós joggal ellentétes, olyan jogszabályi rendelkezésre alapította döntését, amely az EUB ítélete folytán a jelen ügyben nem alkalmazható. Az alperes döntése a jogalap tekintetében megalapozatlan, ezért szükségszerűen a bírság kiszabásának feltételei sem álltak fenn.

[8] Az eljáró bíróság szerint az alperes megalapozatlanul hivatkozott az EUB ítélet figyelembevételének mellőzésére, mert az uniós jogból pontosan az következik, hogy a bíróságnak az uniós joggal ellentétes nemzeti jogszabályt hivatalból kell félretennie, ahhoz nem szükséges külön kereseti kérelem és ez attól sem függ, hogy milyen előzetes kérdés eldöntésére függesztette fel korábban a bíróság az eljárását.

[9] A jogerős ítélet kitért arra, hogy a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 89.§ (3) bekezdése szerinti rendelkezés célja az, hogy a keresetnek helyt adó ítélet esetén a bíróság a felperest olyan helyzetbe hozza, mintha a jogsértés meg sem történt volna. A jogsértés megállapításának az a következménye, hogy a felperes által megfizetett bírság a megfizetés napjától a visszafizetés napjáig jogalap nélkül van az alperesnél. A felperes akkor kerül olyan helyzetbe, mintha a jogsértés meg sem történt volna, ha a bíróság az eltelt időre figyelemmel rendelkezik a jogalap nélkül alperesnél lévő pénzüsszeg késedelmi kamattal növelt visszafizetéséről. Hivatkozott a Kp. 89.§ (3) bekezdéséhez fűzött „Nagykommentár” szövegére, amely szerint a bíróságnak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezési alapján kell rendelkezni a kamat fizetéséről, ha az adott jogviszonyra kifejezett jogszabályi rendelkezés nincs.

[10] A törvényszék ezek alapján arra következtetésre jutott, hogy a felperesnek az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezéseire alapított kamatigénye nem volt megalapozott, mivel az Art. adójogi jogviszonyokat szabályoz, jelen esetben azonban a felperes fogyasztóvédelmi bírságot fizetett meg, az Art. szabályait pedig analóg módon alkalmazni nem lehet. Továbbá a felperes sem jelölt meg olyan rendelkezést, amely alapján az Art. szabályai jelen ügyben alkalmazhatóak lennének.

[11] Megállapította azonban, hogy a felperes késedelmi kamat igénye a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján megalapozott volt. Rögzítette, hogy a jogsértés megállapítása mindig utólagos, ugyanakkor a közigazgatási cselekményt ilyen esetben úgy kell tekinteni, hogy az már a meghozatalakor jogsértő volt, tehát a bírságra kötelezésnek és annak alperes részére történő megfizetésének sem volt jogalapja. A késedelmi kamatfizetés szempontjából nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes által megfizetett összeget nem az alperes kezelte, hanem annak, „hogy azt jogalap nélkül tartotta magánál és ez alatt az idő alatt azt a felperes nem tudta használni és az értéke is romlott”. Ennek a kompenzációja a késedelmi kamat. Az alperes által a perben hivatkozott Kfv.V.37.705/2022/6. számú kúriai döntés kapcsán kifejtette, hogy aszerint, eljárásjogilag kell a felperest olyan helyzetbe hozni, mintha a jogsértés nem történt volna meg, ugyanakkor a Kúria abban az ügyben a késedelmi kamat kérdéskörét nem vizsgálta és annak megállapíthatóságát sem zárta ki.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítéletnek a bíróság visszafizetésére és a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezése hatályon kívül helyezését, harmadlagosan csak a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezését, negyedlegesen a jogerős ítélet megsemmisítését és az eljárás bíróság új eljárás lefolytatására, valamint új határozat hozatalára utasítását kérte.

[13] Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdését, mivel az EUB ítéletben megadott jogértelmezést az ügy egyedi vonatkozásaival nem vetette össze. Hivatkozott arra, hogy az Árrendelet megsértése nem vonta maga után automatikusan a bíróság kiszabását, melyre a határozatában utalt is, vizsgálva a Szankicótv. 6. § (3) bekezdése szerinti figyelmeztetés alkalmazásának lehetőségét. Az eljárás bírósága nem jelölte meg továbbá pontosan a Kp. azon jogszabályhelyét sem, ami alapján a döntést megsemmisítette, a Kp. 92. §-át nem hivatkozta.

[14] Az alperes felülvizsgálati kérelme szerint a jogerős ítélet sérti a Kp. 89. §-át, mivel az alperes a felperes által megfizetett bírságnak sosem volt a birtokában, az a határozat szerint is a Pest Vármegyei Kormányhivatal határozatban megjelölt számlájára került befizetésre, az alperes annak visszafizetése iránt kizárólag csak intézkedést tud kezdeményezni.

[15] Az alperes vitatta továbbá a jogerős ítélet kamat megfizetésére vonatkozó rendelkezését, kifejtve, hogy az ellentétes a Kfv.IV.37.033/2025/8. számú ítéletben foglaltakkal. Az álláspontja szerint mivel nem rendelkezett a befizetett összeggel, így a kamat megfizetésére sem kötelezhető, továbbá a Kúria Kfv.V.37.705/2022/6. számú döntése szerint a Kp. 89. § (3) bekezdésének kizárólag az a rendeltetése, hogy a felperest a keresetének helyt adó döntés meghozatala esetén eljárásjogilag hozza olyan helyzetbe, mintha a jogsértés meg sem történt volna. Megjegyezte továbbá, hogy a Ptk. rendelkezései magánjogi jogviszonyokban alkalmazhatók, ebben az esetben azonban a hatóság és az ügyfél között közjogi jogviszony állt fenn.

[16] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Kifejtette, hogy az eljárás bírósága az indokolási kötelezettségét megfelelően teljesítve állapította meg, hogy az alperes a határozatát olyan jogszabályi rendelkezésre alapította, amely az EUB ítélete folytán jelen ügyben nem volt alkalmazható.

[17] Az ügyazonosságot mutató Kfv.IV.37.033/2025/8. számú ítéletben foglaltakra utalással hangsúlyozta, hogy az alperes jogsértő tevékenységének „következménye” volt a bíróság megfizetése, ez a következmény azért volt jogsértő, mert maga a határozat bizonyult jogszabálysértőnek, így az annak részét képező bírságkiszabás és bírságfizetés is az volt, végül az „elhárítás” jelentése az, hogy felperest olyan helyzetbe kell hozni, mintha a

jogszabálysértésre nem került volna sor, ez pedig csak a bírság visszafizetésével és kamat fizetésével valósulhat meg. Ezzel szemben az alperes által hivatkozott Kfv.V.37.705/2022/6. számú ítélet jelen ügyre nézve nem irányadó, mert az ehhez szükséges ügyazonosság nem áll fenn.

[18] A felperes hivatkozott a Kfv.IV.37.033/2025/8. számú döntésre abban a tekintetben is, hogy a bírság visszafizetése és a késedelmi kamat megállapítása szempontjából nem bír relevanciával az, hogy a bírságot mely közigazgatási szerv számlájára kell megfizetni, mert a bírság megfizetésére kötelező határozatot az alperes hozta meg.

[19] A felülvizsgálati ellenkérelemben foglaltak szerint az alperes kamatfizetési kötelezettsége a Ptk. alapján megállapítható. A Ptk. 6:2. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy kötelelem jogszabályból, bírósági vagy hatósági határozatból akkor keletkezik, ha a jogszabály, a bírósági vagy a hatósági határozat így rendelkezik, és a kötelezettet, a jogosultat és a szolgáltatást meghatározza. Ezekre a kötelmekre a kötelmek közös és a szerződés általános szabályait kell megfelelően alkalmazni. A perbeli kötelelem bírósági határozat alapján keletkezett pénztartozás, az ítélet bírság visszafizetéséről való rendelkezése kötelelemkeletkeztető tény, maga a bírósági határozat rendelkezik a visszafizetési kötelezettségről rendelkező részében, megjelölésre kerül a kötelezett, a jogosult, és a szolgáltatás is. Ez után pedig a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján a késedelembe esés időpontjától késedelmi kamat jár. A késedelembe esés a bírság beérkezése után nyomban beállt, ugyanis annak kiszabása, megfizettetése jogellenes volt. Ezen nem változtat az, hogy ez a jogellenesség csak utólag került kimondásra.

[20] A felperes vitatta, hogy a Ptk. hatálya ne terjedne ki a hatóság és ügyfél közötti jogviszonyra, mert a Ptk. 1:1. §-a a Ptk. hatályát azáltal határozza meg, hogy a személyi hatály tekintetében a személyek fogalomra utal, míg a tárgyi hatály tekintetében a személyek alapvető vagyoni és személyi viszonyaira. Jelen ügyben mindkét peres fél jogi személy, a pénztartozás pedig kétséget kizáróan vagyoni jellegű viszony, tehát a Ptk. személyi és tárgyi hatálya megállapítható. Utalt továbbá arra, hogy a jogviszony alanyainak típusa alapján sem lehet a Ptk. hatálya alól általánosan kivenni egyes életviszonyokat, mivel a közhatalmi szerv által kötött adásvételi szerződés éppúgy a Ptk. hatálya alá tartozik, mint a magánszemélyek adásvétele, de a Ptk. nagy számban tartalmaz olyan rendelkezéseket is, melyek nem magánjogi, hanem közjogi jellegűek. Mivel pedig nincs olyan, a Ptk.-ban máshol található hatály szabály, ami miatt a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezést ne lehetne alkalmazni a közigazgatási szervek tartozásaira, magának a normának a szövege alapján kell eldönteni, hogy az alkalmazható-e a jelen ügyben. A közigazgatási jogban sem lelhető fel olyan általános szabály, ami a hatóság és ügyfél között egy olyan absztrakt, általános közigazgatási jogviszonyt tételezne, amely a jogviszony a léténél fogva kizárná azt, hogy a hatóság és az ügyfél között bármilyen más jogviszony létrejöhesse, függetlenül attól, hogy az adott életviszonyt a közigazgatási jog nem szabályozza.

[21] A felperes kifejtette, hogy az Art.-ben és a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvényben (a továbbiakban: Vtv.) nem azért van speciális kamatszabály, mert a Ptk. egyébként nem lenne alkalmazható, hanem, mert a kamat mértéke tekintetében a jogalkotó olyan speciális szabályt akart alkotni, ami eltér a Ptk.-tól. Kizártnak tartotta azt, hogy jogalkotónak az lett volna a szándéka, hogy az ügyfeleket megfossza attól a kompenzációtól, amit a kamat jelent olyan esetekben, amikor az

érintett személy jogellenes állami beavatkozás miatt bizonyos ideig nem tudja használni a saját pénzét. Az a jogértelmezés, ami az ügyfeleket megfosztaná a hasonló kompenzációtól, ellentétes lenne az Alaptörvény 28. cikkével, mivel nem azt feltételezi, hogy az érintett jogszabályok a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Ez felel meg továbbá az uniós jog azon általános szabályának is, miszerint az uniós joggal ellentétesen a nemzeti hatóságok által beszedett, különböző elnevezésű terheket vissza kell fizetni, kamattal együtt. A jelen ügyben egy közvetlenül hatályos uniós rendelet megsértését mondta ki az EUB, az alperes pedig azon nemzeti jogszabály alapján szabott ki bírságot, amely az EUB ítélete alapján uniós jogot sért. Uniós szabályozás hiányában az érintett tagállam belső jogrendjének szabályai szerint kerülhet sor a kamatfizetésre, amely szabályok nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné, illetve nem nehezíthetik meg túlzottan az uniós jogrend által biztosított jogok érvényesítését.

A Kúria döntése és jogi indokai

[22] Az alperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint részben alapos.

[23] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálta felül.

[24] Ahogyan arra a felek is hivatkoztak, a Kúria a Kfv.IV.37.033/2025/8. számú határozatában hasonló tényállású ügyben döntött, ezért a Kúria elsőként azt vizsgálta, hogy a jelen ügy és a Kúria Kfv.IV.37.033/2025/8. számú ügy között fennáll-e az ügyszomság.

[25] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.002/2021/7. számú határozatában munkálta ki az ügyszomság megállapításának kritériumait. Eszerint „az ügyszomság több tényező által befolyásolt, összetett jogfogalom, amelyet mindig esetről esetre kell vizsgálni. Nincs ügyszomság eltérő anyagi jogi háttérű, azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kérelmet tartalmazó, vagy azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő tényállású közigazgatási ügyek és annak alapján indult közigazgatási jogviták között. Alappal kérdőjelezhető meg az ügyszomság továbbá: azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kereseti vagy eltérő felülvizsgálati érvelés esetén.”

[26] A Kúria megállapította, hogy a perbeli és a Kúria Kfv.IV.37.033/2025/8. számú ügyének tényállásai majdnem teljes mértékben megegyeznek, mert mind a perbeli, mind a hivatkozott ügyben az alperes a hivatalból indított eljárásában azonos jogalapon, ugyanazon jogszabálysértő kereskedelmi gyakorlat miatt kötelezte a felperest fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére. Mindkét ügyben ugyanaz a jogkérdés képezte továbbá a jogvita tárgyát, nevezetesen, hogy az uniós joggal ellentétes nemzeti jogszabályon alapuló hatósági döntésnek melyek a jogkövetkezményei, és a bíróság a Kp. 89. § (3) bekezdése alapján hivatalból köteles-e és milyen esetekben rendelkezni a jogsértő következmények elhárításáról. Mindössze az elsőfokú ítéleteknek a kamatra vonatkozó indokolása volt eltérő, de ennek a jogalapi eltérésnek az érdemi döntésre kihatása nem volt. Erre figyelemmel a két ügy között

az ügyszabályozás fennáll, a Kúria jelen perben a Kfv.IV.37.033/2025/8. számú határozatában foglaltak figyelembevételével bírálta el az alperes felülvizsgálati kérelmét.

[27] A Kúria a hivatkozott döntésben foglalt érvelésre is tekintettel megállapította, hogy az EUB ítélete az alperesi határozat megsemmisítését megalapozta, mert ezen ítélet kimondta, hogy az Árrendelet szabályozása ellentétes az uniós joggal. Az uniós jog elsőbbségének elve a közigazgatási bíróságok eljárásában is követelmény, ezért helyesen döntött úgy az eljáró bíróság, hogy a nemzeti jogszabályt nem alkalmazza. Ebből pedig az következik, hogy az alperesi határozatnak nincs jogalapja, mert az Árrendelet nem volt alkalmazható a határozat meghozatalára visszamenőleges hatállyal. Ezért az eljáró bíróság helyesen döntött az alperesi határozat megsemmisítéséről, tekintet nélkül arra, hogy annak meghozatalakor az Árrendelet még nem vitásan érvényes és alkalmazandó volt.

[28] A Kúria megállapította továbbá, hogy az eljáró bíróság a jogalap körében hozott jogszerű döntését a szükséges mértékben megindokolta, helytállóan rögzítette ítélete [10] bekezdésben, hogy az alperes az uniós joggal ellentétes, olyan jogszabályi rendelkezésre alapította a döntését, amely az EUB ítélete folytán jelen ügyben nem alkalmazható. Az EUB ítéletének lényegét a jogerős ítélet [4] bekezdésében rögzítette. A Kúria rámutat továbbá, hogy az EUB ítélete jelen ügygel ügyszabályozást mutató ügyben született, az abban foglaltak tehát jelen ügyben is szükségképpen alkalmazandók voltak. A jogerős ítélet nem sértette tehát a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (5) bekezdését.

[29] Az alperes felülvizsgálati hivatkozásaira figyelemmel a Kúria rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság valóban nem jelölte meg a megsemmisítés alapjául a Kp. 89. § (1) bekezdés a) pontját és a Kp. 92. § (1) bekezdés c) pontját, azonban az ítéletének [10] bekezdésében szövegszerűen kifejezetten rögzítette a megsemmisítés jogalapját, így a konkrét jogszabályhely feltüntetésének hiánya az ügy érdemére nem hatott ki.

[30] Az alperes felülvizsgálati érvelése szerint a jogerős ítélet sérti a Kp. 89. §-át egyrészt a visszafizetés elrendelése, másrészt a kamatfizetési kötelezettség megállapítása miatt.

[31] A Kp. 89. § (3) bekezdése értelmében a jogsértés megállapítása esetén a bíróság hivatalból kötelezi a közigazgatási szervet a tevékenység jogsértő következményének elhárítására. A Kúria ezen jogszabályi rendelkezés helyes alkalmazását a Kfv.IV.37.033/2025/8. számú ítéletében már vizsgálta és az alábbiakat állapította meg.

[32] A jogsértő következmények elhárításáról (a bíróság visszafizetéséről) történő rendelkezés az eljáró bíróság hivatalból alkalmazandó kötelezettsége, ebből fakadóan pedig a megsemmisítő ítélet kötelező tartalmi eleme. A Kúria emellett rámutatott, a késedelmi kamat megfizetésére kötelezés szintén a Kp. 89. § (3) bekezdése szerinti, a közigazgatási tevékenységből származó jogsértő következményének elhárítása körébe tartozik, meghatározott feltételek teljesülése esetén. {Indokolás, [51] bekezdés}

[33] A Kúria Kfv.IV.37.033/2025/8. számú ítéletében megtestesülő közzétett gyakorlata szerint „[...] a bíróság visszafizetése és a késedelmi kamat megállapítása szempontjából nem bír relevanciával az, hogy a bíróságot mely közigazgatási szerv számlájára kell megfizetni,

mert a bírság megfizetésére kötelező határozatot az alperes hozta meg. A Kúria rámutat, a bírság után járó késedelmi kamat szempontjából egyedül annak van jelentősége, hogy a perbeli esetben a felperes és az alperes között milyen jellegű jogviszony áll fenn. A perbeli esetben a felek között közigazgatási jogviszony állt fenn, ezért a késedelmi kamatfizetés tekintetében magánjogi jogviszony nem jön szóba. {Indokolás, [54] bekezdés}

[34] A kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság jogszerűen kötelezte az alperest a felperes által megfizetett bírság visszafizetésére.

[35] Az alperes felülvizsgálati kérelme a terhére megállapított kamatfizetési kötelezettség tekintetében megalapozott. A perbeli esetben a késedelmi kamat elrendelésének jogalapja körében az eljáró bíróság a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésére hivatkozott. A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a Ptk. rendelkezéseinek alkalmazhatósága mellett érvelt.

[36] A Kúria megállapította, hogy a Kfv.IV.37.033/2025/8. számú határozat jelen ügygel ebben a tekintetben is ügyszorososságot mutat, mivel a felülvizsgálati ellenkérelem azon ügyben is kiterjedt a Ptk. alkalmazhatóságára {Indokolás, [30] bekezdés}.

[37] A Kúria fenti határozata szerint „[...] ilyen esetekben nem lehet kétséges az, hogy a hatóság kamatfizetési kötelezettsége fennáll az ágazati jogszabály alapján, mert az adott ágazati jogszabály az, amely megteremti a jogalapot a kamatfizetés elrendelésére, és meghatározza a kamat összegét is [Art. 209. § (1) bekezdése]. A perbeli esetben ilyen jogszabályhely azonban a döntés meghozatalakor nem volt, ilyet a felperes maga sem tudott megjelölni, analógia útján pedig késedelmi kamatfizetés elrendelése nem lehetséges. [...] még a Kp. 89. § (3) bekezdésének alkalmazásával sem lehet odáig eljutni, hogy késedelmi kamatfizetési kötelezettséget lehessen előírni olyan esetekben, amikor ágazati jogszabály a késedelmi kamatra vonatkozóan nem tartalmaz annak jogalapjára és mértékére nézve előírást. Amennyiben egy bírság kiszabására jogszabálysértő módon kerül sor, a bírság visszafizetése után késedelmi kamatot csak abban az esetben lehet előírni, amennyiben az adott ügyben alkalmazandó ágazati jogszabály arra vonatkozóan rendelkezést tartalmaz.” {[57]-[58] bekezdések}

[38] A Kfv.IV.37.033/2025/8. számú közzétett határozat [54], [57] és [58] bekezdéseiben kifejtett jogértelmezés szerint tehát a felek között a bírság megfizetésére kötelezés tekintetében közjogi jogviszony áll fenn. Ebből következően a Kp. 89. § (3) bekezdése alapján jogsértő következmények elhárításáról (a bírság visszafizetéséről) történő rendelkezés az eljáró bíróság hivatalból alkalmazandó kötelezettsége, így az a megsemmisítő ítélet kötelező tartalmi eleme. A kamatfizetési kötelezettségről való rendelkezés szintén a jogsértő következmények elhárítása körében értékelendő, azonban ennek feltétele az, hogy az adott ügyben alkalmazandó ágazati jogszabály erre vonatkozóan rendelkezést tartalmazzon. A felek közötti közjogi jogviszonyra tekintettel tehát a Ptk. nem tekinthető olyan ágazati jogszabálynak, mint a kifejezetten a közjogi jogviszonyra vonatkozó Art. 65. § (1a) bekezdése, vagy a Vtv. 84. § (1) bekezdése. Önmagában annak elismerése tehát, hogy a hatóság kamatfizetési kötelezettsége az ágazati jogszabály alapján fennállna, nem vezethet oda, hogy a kamat megfizetését (és összegszerűségét) az ügyben nem alkalmazandó magánjogi jogviszonyokat szabályozó rendelkezésre lehessen alapítani, a késedelmi kamatfizetés tekintetében magánjogi jogviszony nem jön szóba.

[39] A Kúria rámutat arra, hogy jelen ügyben nem vizsgálhatta azt, hogy az a tény, miszerint a perbeli esetben ágazati jogszabály a kamatfizetés jogalapját nem teremti meg, a felperes tulajdonhoz való jogát sértette-e, mert az nem vezethetett a bíróság által alkalmazandó jog alaptörvény-ellenességére. Nem mérlegelhette továbbá azt, hogy a tulajdonhoz való jog esetleges sérelme alapján az Alkotmánybírósághoz forduljon, mivel a probléma alapja az ágazati jogszabály hiánya, viszont a mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítását a Kúria – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. §-a és az alkotmánybírói gyakorlat alapján – nem kezdeményezheti az Alkotmánybíróságnál. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogalkotó által mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítását, mint az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során alkalmazható jogkövetkezményt szabályozza, nem önálló eljárásként. Amint arra az Alkotmánybíróság több korábbi döntésében is utalt „a bírói kezdeményezés csak jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányulhat, bíró a folyamatban lévő ügyben alaptörvény-ellenes mulasztás kimondását nem indítványozhatja” {3136/2018. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [15]; 3212/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [15]; 3344/2024. (IX. 23.) AB végzés, Indokolás [13]}

[40] A fentiekben kifejtettek indokokra figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a kamatfizetésre vonatkozó részében a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontját alkalmazva hatályon kívül helyezte, és az eljárt bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította, míg a jogerős ítéletet egyebekben a Kp. 121. § (2) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[41] A megismételt eljárásban a bíróságnak a jelen ítéletben foglaltakat követnie kell, így a felperes késedelmi kamatigényét a fentiek figyelembevételével szükséges elbírálnia.

A döntés elvi tartalma

[42] *Tagállami bíróság nem alapíthatja döntését uniós jogba ütköző nemzeti jogszabályra, ezért a közigazgatási határozatot a közlésre visszamenőleges hatállyal a Kp. 89. § (1) bekezdése a) pontja alapján meg kell semmisíteni, tekintet nélkül arra, hogy a határozat meghozatalakor az adott nemzeti jogszabály érvényes és alkalmazandó volt.*

[43] *Amennyiben a fogyasztóvédelmi bíróság kiszabására jogszabálysértő módon kerül sor; a bíróság visszafizetése után késedelmi kamat fizetési kötelezettséget a Kp. 89. § (3) bekezdése alapján csak abban az esetben lehet előírni, ha az adott ügyben alkalmazandó ágazati jogszabály arra vonatkozóan rendelkezést tartalmaz.*

Záró rész

[44] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése alapján a felek erre irányuló kérelmére tekintettel tárgyaláson járt el.

[45] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, 83. § (2) bekezdésében foglaltak szerint akként rendelkezett, hogy a felek a felülvizsgálati eljárás során felmerült költségeiket maguk viselik, tekintettel arra, hogy a pernyertesség és a pervesztesség aránya közötti különbség nem jelentős.

[46] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdés d) pontja és az 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati illeték a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[47] Az ítélettel szemben a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. szeptember 23.

Dr. Sugár Tamás s.k.

a tanács elnöke

Dr. Kiss Árpád Lajos s.k.

előadó bíró

Dr. Bögös Fruzsina s.k.

bíró

Dr. Balogh Zsolt s.k.

bíró

Dr. Dobó Viola s.k.

bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő